

Bioenergi på stark frammarsch

Vid klimatkonferensen i Montreal hösten 2005 beslöt de länder som förbundet sig att uppfylla Kyotoprotokollet att arbetet skall gå vidare efter Kyotoperioden 2008-2012. Klimatförändringen är ett allvarligt miljöproblem som enbart kan bemästras genom en global minskning av koldioxid- och andra växthusgasutsläpp från energiproduktionen, industrin, trafiken och annan mänsklig verksamhet. Det kan bäst ske genom att utveckla och ta i bruk ny miljövänlig energisparande teknologi och förnybara energiformer. I Finland finns ett stort kunnande om allt detta, men man har inte varit särskilt bra på att i stor skala tillämpa den teknologi som utvecklats. Från Finland exporteras kunskap om teknologi; exporten av vindkraftskomponenter är ett bra exempel på detta.

- ***Finland bör sträva efter att vara det främsta landet i världen då det gäller att producera energi med förnybara energialternativ och dessutom ta i bruk och utveckla ny miljöteknologi.***

Beroendet av fossila energiformer är fortfarande mycket stort. En övergång till en mer hållbar energiförsörjning innebär att man överallt i världen i högre utsträckning tar i bruk lokala energikällor, som baserar sig på förnybara energiformer och minskar beroendet av fossila energi- och bränsleformer. I Finland har vi goda förutsättningar för detta, men en förutsättning är att regeringen bedriver en energipolitik som genom ekonomiska styrmedel främjar denna utveckling. Därför föreslår sfp att regeringen beslutar

- ***att den som producerar förnybar energi får ett visst antal gröna certifikat räknat per producerad energimängd, vilka vid försäljning ökar producentens totala inkomster.***

Den som säljer el är tvungen att köpa en viss andel gröna certifikat i förhållande till den sammanlagda energimängden som används i elproduktionen, vilket leder till att en marknad med gröna certifikat uppstår. Ett annat alternativ är att ta i bruk

- ***en klimatcent, vilket innebär att hushållen och uppvärmningskunder betalar en klimatavgift på 0,03 cent per konsumerad kWh, vilken läggs till elräkningen. Klimatcenten överförs till en fond som stöder förnybara energiformer.***

År 2002 godkände riksdagen statsrådets principbeslut om byggandet av ett femte kärnkraftverk. Sfp:s uppfattning är att en utbyggnad av kärnkraften inte löser problemet med klimatförändringen. I ett globalt perspektiv står kärnkraften för mindre än 10 % av all energiproduktion, och dess säkerhetsrisker kvarstår. Avfallsproblemet är fortfarande olöst. Kärnkraften

Svenska folkpartiets 100-årspartidag i Vasa 2006

är inte heller ett reellt och tryggt alternativ för u-länderna, vilkas energiförbrukning kommer att öka kraftigt under de kommande åren. Däremot kunde förnybara energiformer och ny energiteknologi väl tas i bruk i dessa länder, förutsatt att den industrialiserade världen bistår med teknologi och kunskap.

Under det senaste året har oljepriset skjutit i höjden, och också priset på elektricitet har stigit efter att EU:s utsläppshandel inleddes. Sfp tror inte att dessa nya trender automatiskt leder till en snabb övergång till förnybara energiformer och biobränslen, eller en kraftig betoning på energisparande. En energipolitik som inkluderar ekonomiska styrmedel behövs därför även i framtiden. Förutom investeringsstöd för nya anläggningar behövs även återbäringen av energiskatt för förnybar energiproduktion i fortsättningen.

Vindkraften har en stor utvecklingspotential i Finland. Vindförhållandena längs vår långa kust och i vårt fjällandskap är goda. Även det teknologiska kunnandet är i toppklass. Motståndet mot vindkraften har dock varit synligt den senaste tiden, och därför är det viktigt att vinna allmänhetens godkännande för denna rena energiform. Vindkraften kräver fortsatt stöd. Tillståndsprocessen måste vara klar och öppen, och placeringen bör bygga på god planering, så att såväl lokalbefolkningens som fritidsbefolkningens behov beaktas.

I ett internationellt perspektiv är bioenergins andel av hela Finlands energiproduktion hög. Detta beror till största del på att energi produceras som en sidoprodukt inom träförädlingsindustrin. Endast 20 % av bioenergiproduktionen sker helt utanför träförädlingsindustrin. Därför anser sfp att energipolitiken bör möjliggöra

- ***en ökning av andelen "ny" förnybar energi***
- ***en minskning av oljeberoendet och en ökad självförsörjning av bränslen***
- ***att myndigheterna bör ta fram en modern vindatlas som underlag för planeringen***

Utvecklingen av förnybara energiformer och förbättrad energieffektivitet

Sfp anser att Finland i framtiden skall satsa mycket mera än hittills på ibruktageandaget av förnybara energiformer och bränslen, såsom sol, vind och jordvärme samt trä, pellets, energigrödor, biogas samt biobränslen för trafiken, samt forskning och utveckling inom denna sektor. Det finns stora möjligheter att ytterligare satsa på energieffektivitet inom industrin, i hushållen och i kommunerna. Mycket har gjorts, men för att åstadkomma mer bör framför allt attityderna påverkas. Sfp föreslår att stödet för kommunvisa energisparkampanjer av olika slag utökas och uppmuntras.

Svenska folkpartiets 100-årspartidag i Vasa 2006

Inom byggnadsbranschen bör stöd för energisnåla hus, till exempel så kallade nollenergihus, utökas. Ett stort problem är att energiförbrukningen ännu beräknas öka under flera årtionden framåt. Vi anser

- ***att Finland bör öka eko-effektiviteten inom hela produktionskedjan och nå upp till den högsta nivån i världen. Detta skulle leda till innovationer och nya affärsmöjligheter samt skapa arbetsplatser som genererar välfärd.***

Bioenergi

Den främsta inhemska energiformen är bioenergi i olika former. Här finns en stor tillväxtpotential. En förutsättning är att hela skogsvårdskedjan fungerar, vilket inkluderar gallring av ung skog, insamling av hyggesrester, transport och flisning. För att bioenergianvändningen skall öka krävs:

- ***ökad finansieringen av stödmedlen för drivning och flisning av energivirke, enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (KEMERA)***
- ***fortsatt skattestöd för produktion av bioenergi***

Utsläppshandeln gäller kraftverk med större effekt än 20 MW. Största delen av de kommunala kraftverken har en mindre effekt än 20 MW och står således utanför utsläppshandeln. Problemet är, att det i praktiken saknas styrmedel för att minska koldioxidutsläppen och öka träbränslets konkurrenskraft i förhållande till de fossila bränslena i de mindre värmeverken. Det är därför av betydelse att stöd beviljas för produktion av värme och el med bioenergi i de mindre kraftverken. De mindre kraftverken borde också ges möjlighet att komma med i utsläppshandeln, då utsläppskvoterna fördelas nästa gång. Detta skulle minska statens behov att köpa utsläppsrättigheter. Därför föreslår sfp att regeringen inför:

- ***stöd för värme och elproduktion i kraftverk som är mindre än 20 MW samt en utvidgning av utsläppshandeln till dessa***
- ***stöd till småhus som övergår till förnybara energiformer i uppvärmningen (till exempel flis, pellets, ved eller jordvärme)***

Även odlingen av energigrödor bör befrämjas. Ett exempel är odlingen av rörflen som starkt ökat under de senaste åren. Rörflen finns med bland de fleråriga växter som kan få stöd i det gårdsvisa stödsystemet. Regeringen säger i sin energi- och klimatredogörelse, som gavs till riksdagen i november 2005, att man utreder möjligheten att förbättra marknaden för rörflen. År 2005 odlades rörflen redan på 9000 ha åker. Det är viktigt att forskningen kring och försöksverksamheten med olika tänkbara energigrödor nu understöds. Det helhetsekonomiska och -ekologiska tänkandet bör ingå i all verksamhet. Därför bör man utreda hur energigrödor kan odlas så att

Svenska folkpartiets 100-årspartidag i Vasa 2006

energikonsumtionen under odlingsprocessen minimeras. Även transportsträckornas avstånd spelar en avgörande roll för lönsamheten. Kvävefixerande växter innebär ett minskat behov av gödsling, vilket även sparar energi. Forskning om möjligheter att använda kvävefixerande arter för bioenergiproduktion är därför viktig.

- ***Avståndet till produktionsanläggningar från energiväxtodlingarna får inte vara för långa. Därför borde en strategisk plan för logistiken utarbetas.***

Torven

Efter att FN:s klimatpanel IPCC, på Finlands framställan, nyligen omklassificerat torv bör den tas i bruk som energitorv eller som råvara för trafikbränslen. Torven är vårt lands näst största energiresurs efter träet. I motsats till träet beaktas inte torvens koldioxidupptag under dess livscykel utan den belastas ensidigt vid förbränningen. Som långsamt förnybar energiresurs måste både koldioxidupptag och –utsläpp vägas mot varandra. Finland måste arbeta för att torvens ställning förbättras genom att beakta ovannämnda livscykel. Både utsläppsvärden och de tusentals arbetstillfällen torven ger talar för att en omvärdering måste göras till torvens fördel.

Biobränslen

Inom trafiken bör en övergång till förnybara bränslen ske. Finland bör minska sitt oljeberoende och öka självförsörjningen av trafikbränsle genom att starta en omfattande bioetanol- och biodieselproduktion. I regeringens energi- och klimatredogörelse konstateras att en arbetsgrupp tillsatts som under våren 2006 skall se över möjligheten att befrämja trafikens biobränsleanvändning. Sfp anser att Finland bör ställa som mål att till år 2010 ha ökat användningen av biobränsle, i enlighet med EU:s direktiv. Detta innebär att 5,75 % av bränslet skall bestå av biobränsle. Andelen biobränsle skall fortsätta att öka efter det. För att detta skall vara möjligt bör

- ***accisen på biobränsle sänkas kraftigt eller helt slopas***
- ***lagstiftas om att 5,75 % av trafikbränslet skall bestå av biobränsle år 2010***

Detta förutsätter att en inhemska bioetanol- eller biodieselproduktion startar. Bioetanol kan produceras med spannmål, till exempel korn, och det skulle vara vettigt om jordbrukets överskott kunde användas för detta ändamål. För biodieselproduktionen är rybs eller raps lämpliga växter. Även möjligheten att utnyttja inhemska sockerbeter för energibränsle samt att använda den ena sockerfabriken för etanolframställning bör utredas i snabb takt.

Svenska folkpartiets 100-årspartidag i Vasa 2006

- *jordbruksstöd bör kunna erhållas för biobränslen som odlas på åker. En omfattande produktion kan komma igång enbart om jordbrukarna får ett konkurrenskraftigt pris för råvaran.*

Trafikbeskattning

Trafikbeskattningen gynnar för närvarande inte i tillräcklig utsträckning miljövänliga bilar. I Sverige har tusentals hybridbilar anskaffats och tusentals bilar går med biogas. Här ligger vi i Finland långt efter. Sfp anser

- *att regeringen så snabbt som möjligt bör förnya bilbeskattningen så att mindre miljöbelastande bilar gynnas och*
- *att kollektivtrafiken både i glesbygden och i städer bör utvecklas och stödas så, att allt fler använder allmänna fortskaffningsmedel i de dagliga resorna till och från arbetet.*

Biogas

Sfp stöder också utvecklandet av biogasanläggningar på landsbygden. Förutom gödsel från djurhushållning kan även kommunalt bioavfall behandlas i anläggningen. Målsättningen bör vara att slutprodukten skall kunna utnyttjas som energi eller återföras till kretsloppet som jordförbättringsmaterial. Viktigt är då att förhindra läckage av näringsämnen till omgivningen.

Metangasen som frigörs från soptippar är en drivhusgas som är 20 gånger skadligare än koldioxid. Det är därför viktigt att metangasen tillvaratas och används till energiproduktion eller att icke-återanvändbart avfall och slam direkt förbränns.

Utsläppshandeln

Regeringen har i samband med den tredje tilläggsbudgeten hösten 2005 reserverat 30 miljoner euro för Kyotomekanismer, som berättigar till utsläppsrätter. Om regeringen inte under den närmaste tiden också ökar stödet till bioenergiproduktionen bör möjligheten att använda en del av dessa medel till att finansiera användningen av exempelvis trä från unga skogar, enligt den så kallade Kemera-lagstiftningen, utredas. Inköp av utsläppsenheter via Kyotomekanismer innebär en ekonomisk risk, som beror på osäkerheten om priset på utsläppsrättigheter. Sfp tror att ett ökat stöd till den inhemska bioenergiproduktionen är det kostnadseffektivaste sättet att få

Svenska folkpartiets 100-årspartidag i Vasa 2006

ner koldioxidutsläppen i Finland. Genom en ökad finansiering av Kemeralagstiftningen kunde 10 000-tals hektar ungskog skötas, och importerad energi ersättas med inhemskt arbete och en inhemsk maskinpark. För att Finland skall uppnå Kyotomålsättningen att minska på koldioxidutsläppsnivån till nivån år 1990, bör utsläppsmängden fås ner med ca 11 miljoner ton koldioxid per år. Utsläppen från Finland är fortfarande ca 15 % för höga jämfört med Kyotoförpliktelserna. Enligt regeringens energi- och klimatpolitiska redogörelse kan en miljon ton koldioxid per år minskas genom åtgärder utanför utsläppshandelssektorn. Detta innebär att man inom utsläppshandelssektorn bör minska utsläppen med 8 miljoner ton per år för att målsättningen skall nås.

Genom att använda Kyotomekanismer medverkar Finland till att koldioxidutsläpp reduceras i andra länder. Även teknologi överförs på detta sätt till U-länder, vilket sfp varmt stöder. Samtidigt ser vi en svaghet i systemet då länder genom att köpa utsläppsrätter i andra länder inte sporrar till inhemska åtgärder för energieffektivering och ibruktagandet av ny teknik. Därför anser vi att Finland aktivt skall verka för att även andra internationella finansiella medel och stödformer för utvecklandet av en ekologisk hållbar energiproduktion utarbetas och reserveras för u-ländernas behov.

Den nuvarande handeln med utsläppsrätter fungerar dåligt pga. att uppföljningen av handeln med utsläppsrätter görs endast en gång per år. Förutsättningarna för en fungerande handel är en regelbunden uppföljning. Ifall en månatlig uppföljning är ogenomförbar så kräver Sfp att minst en kvartalsvis uppföljning genomförs.

Sfp föreslår

- ***att en del av de medel som reserverats för Kyotomekanismer i stället används för att stöda den inhemska bioenergiproduktionen, ifall inte ökade anslag för inhemsk energi annars reserveras och att koldioxidutsläppshandeln uppföljs regelbundet.***